

MUZIEJŲ PARODŲ IR EDUKACINIŲ PROGRAMŲ VILNIAUS MIESTE, KITŲ INFORMACINIŲ NUORODŲ

ATMINTINĖ

Istorijų namai (T. Kosciuškos g. 3)

Paroda „Aš esu vilnietis“

(atvira lankytojams nuo 2022 m. gruodžio 15 d. iki 2023 m. rugpjūčio 27 d.).

Lydimieji parodos renginiai:

Diskusija „Kas yra tikras vilnietis?“

Sausio 18 d., 18 val.

Diskusijos metu parodos „Aš esu vilnietis“ kuratorė dr. Evelina Bukauskaitė kartu su parodos konsultantais dr. Aivu Ragausku ir dr. Arūnu Streikumi dalinsis iššūkiais ir atradimais rengiant Vilniaus 700-ojo jubiliejaus progai skirtą parodą, kartu diskutuodami apie skirtingų epochų vilniečio portretą ir patį miestą.

<https://lnm.lt/renginiai/diskusija-kas-yra-tikras-vilnietis/>

Ekskursija „Kas kūrė Vilnių? Miesto ir jo žmonių istorijos“

Keliaudami laiku per 700 metų Vilniaus miesto istoriją, turėsite galimybę susipažinti su įvairių epochų asmenybėmis, kurios čia gyvendamos, dirbdamos ir leidamos laisvalaikį kūrė ne tik savąjį santykį su Vilniumi, bet ir patį miestą. Remiantis įvairių tautų, profesijų ir konfesijų gyventojų istorijomis, mėginsime pamatyti daugiakultūrio ir įvairialypio istorinio Vilniaus paveikslą. Ekskursijos metu turėsite progą geriau pažinti Vilniaus kasdienybės istoriją: sužinosite, kur po sekmadienio mišių skubėdavo tarpukario vilniečiai, kur XIX a. Vilniuje buvo galima įsigyti paryžietiško pirštinaičių ir kvėpalų, kiek uždirbdavo miesto budelis ir daug kitų įdomių pasakojimų iš Vilniaus.

<https://lnm.lt/renginiai/ekskursija-kas-kure-vilniu-miesto-ir-jo-zmoniu-istorijos/>

Edukacija „Istorijos rašymas: Vilniaus atvejis“

Edukacinis užsiėmimas kviečia kelti klausimus: kas rašo istoriją, kas lieka jos paraštėse, koks yra muziejaus parodų kuratorių ir architektų vaidmuo rašant istoriją? Užsiėmime kalbėsime apie kasdienes „mažąsias“ Vilniaus istorijas ir kartu tyrinėsime 5 šio miesto laikotarpius. Edukacijos pabaigoje dalyvius kviesime kurti savo dabarties Vilniaus istoriją bei pamėginti „perrašyti“ parodos „Aš esu Vilnietis“ pasakojimą.

<https://lnm.lt/edukacija/istorijos-rasymas-vilniaus-atvejis/>

Edukacija „Kaip atsiranda Vilnius?”

Ar kada nors susimąstėte, kas rašo istoriją? Istorikai, mokytojai, muziejininkai? O gal mes patys? Edukacijos metu kartu tyrinėsime septynis šimtus metų skaičiuojančią Vilniaus miesto istoriją per penkiasdešimt čia kūrusių ir dirbusių asmenybių gyvenimus. Parodoje pristatomos asmenybės: fabriko „Lelija“ siuvėja Alicija Laučienė, politikas Jurgis Šlapelis, kunigaikščio Gedimino raštininkas Brolis Bertoldas ir kiti. O kas lieka paraštėse? Kaip Vilnių mato parodos kuratorės ir architektai? Atlikdami kūrybines užduotis ieškosime atsakymų, o pabaigoje pamėginsime „perrašyti“ parodą „Aš esu Vilnietis“ bei kurti savo dabarties Vilniaus pasakojimą.

<https://lnm.lt/edukacija/kaip-atsiranda-vilnius/>

Kiti parodos „Aš esu vilnietis“ renginiai

(tiksliai informacija apie renginius bus paskelbta artėjant laikui muziejaus internetinėje svetainėje)

- Kovo-rugpjūčio mėn. teminės ekskursijos po Vilnių parodos asmenybių pėdomis. Ekskursijas veda gidė Edita Meškonienė.
- Kovo 8 d. pokalbiai apie Vilniui svarbias moteris. Vienos dienos pranešimų programa: „Moterys Vilniuje: nuo XIV iki XXI a.“
- Balandžio mėn. seminaras-diskusija „Ar XX amžiaus Vilniaus miesto herojai iš skirtingų tautinių pasakojimų gali kur nors susitikti XXI amžiuje?“
- Balandžio-gegužės mėn. teminės edukacijos vaikams ir šeimoms „Pažink Vilnių“.
- Birželio 16 d. šokiai su „Vilniaus energija“ Istorijų namų kieme.
- Rugpjūčio 23 d. filmų „Čia buvo Vilnius“ ir „Laikas eina per miestą“ peržiūra ir diskusija.
- Rugpjūčio 26 d. parodos uždarymo ekskursijos su kuratorėmis.

Senasis arsenalas

Arsenalo g. 3

Vilniaus miesto istorijai skirtas paskaitų ciklas „Istorijos miestui ir pasauliui“

Lietuvos nacionalinis muziejus kartu su Vilniaus universiteto Istorijos fakultetu tęsia paskaitų ciklą „Istorijos miestui ir pasauliui“. Šiuo bendru projektu muziejininkai į dienos šviesą ištraukia tuos eksponatus, kurie dažnai nesulaukia pakankamo dėmesio ar savo lankytojo, o istorikai nustebina temomis, nuglusiomis istorijos paraštėse. Istorikai prakalbina kontekstą, muziejininkai - vertybę.

- Sausio 26 d. 18 val. dr. Darius Baronas „Gedimino laišakai - Vilniaus gimimo liudijimas“.

- Vasario 9 d. dr. Antanas Petrilionis „Vilnius - miestas apguloje XIV-XV a.“.
- Vasario 23 d. dr. Martynas Jakulis „Rasta prie pono Flemingo rūmų“: pamestinukai Vilniuje XVIII a.“.
- Kovo 9 d. Rugilė Rožienė „Griauti negalima palikti. Vilniaus miesto rekonstrukcija sovietmečiu“.
- Kovo 23 d. dr. Žygintas Būčys „Vilniaus nenaudėliai: XIX a. pradžios ir XX a. pradžios miestiečio intelektualinė laikysena“.
- Balandžio 6 d. dr. Barbara Stankevič „Vilnija - daugiatapatybinis Lietuvos istorijos fenomenas“.
- Balandžio 20 d. Rūta Miškinytė „Vilniaus elgetos portretas XVIII amžiuje“.

<https://Inm.lt/renginiai/vilniaus-miesto-istorijai-skirtas-paskaitu-ciklas-istorijos-miestui-ir-pasauliui/>

Edukacija Baltų ainiai. Kas?!

Pasakojimai apie neįžengiamų miškų apsuptus galingus piliakalnius ir savo raitelius į kovą su kryžiuočiais vedančius kunigaikščius bei valdovų intrigas. Tačiau iš kur atsirado valdančiųjų dinastijos ir didikų giminės? Kas buvo tie degančiose pilyse galvas guldę gynėjai? Kodėl juos vadiname baltais? Susitikę ne tik narpliosime istorinius klausimus, bet ir sužinosime, kaip valstybės priešaušriu gyvenę mūsų protėviai rengėsi, ką valgė, kokia buvo jų buitis ir kasdienybė. Jūs turėsite progą pasipuošti tūkstantmečio senumo kostiumų kopijomis.

<https://Inm.lt/edukacija/baltu-ainiai-kas/>

Naujasis arsenalas

Arsenalo g. 1

Ekskursija parodoje „100 metų: litas, latas, krona“ su parodos kuratore.

Sausio 22 d., 13 val.

(paskutinė galimybė pakeliauti po parodą su kuratore prieš uždariant parodą)

Tai Lietuvos nacionalinės valiutos 100-mečiui paminėti skirta tarptautinė paroda, parengta kartu su Latvijos ir Estijos muziejaininkais. Ekskursijos metu sužinosite, kaip buvo sukurta nacionalinė valiuta, kur ir kaip buvo gaminami pinigai, kaip jie atrodė, ar galėjo jie būti kitokie.

<https://Inm.lt/renginiai/ekskursijos-parodoje-100-metu-litas-latas-krona-su-kuratore/>

Edukacija „Gediminaičių ir Jogailaičių dinastijos“

Galimybė sužinoti apie iškiliausias gediminaičių dinastijos asmenybes, kilmę, pasiekimus, nuopelnus. Į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovus žiūrėsime ne vien per politinių įvykių prizmę.

Aiškinsimės asmenybės bruožus, to meto epochos madas, mokysimės atpažinti epochų ženklus ikonografijoje. Jūsų laukia ir komandinis edukacinis žaidimas.

<https://Inm.lt/edukacija/gediminaiciu-ir-jogailaiciu-dinastijos/>

Edukacija „Prancūzmečio ženklai Vilniuje“

Galimybė sužinoti daugiau apie trumpą, bet kupiną įvykių Prancūzijos imperatoriaus ir didžiojo karvedžio Napoleono veiklą Vilniuje. Kartu su Jumis prisiminsime tą veiklą apipynusias legendas. Ekspozicijoje ieškosime kiverių, bikornų, kokardų, kardų ir kitų Napoleono armijos uniformų detalių bei karių asmeninių daiktų, kuriuos rado archeologai. Paieškas pajavairins edukacinėse stotelėse specialiai Jums parengtos užduotys.

<https://Inm.lt/edukacija/prancuzmecio-zenklai-vilniuje/>

Edukacija „Senieji amatai Vilniuje“

Susipažinę su Vilniaus amatininkų cechais ir jų dirbiniais aiškinsimės, kokį kelią turėjo nueiti amatininkas, norėdamas tapti cecho meistru. Apžiūrėję eksponuojamus senuosius keramikos, stiklo, odos dirbinius galėsite užsukti į kūrybines dirbtuves ir paragauti viduramžių amatininkų duonos.

<https://Inm.lt/edukacija/senieji-amatai-vilniuje/>

Gedimino pilies bokštas

Arsenalo g. 5

Paroda „Gedimino laišakai: tada ir dabar“ 2023 01 25 – 2023 08 27

Lietuvos nacionalinis muziejus kartu su Lietuvos nacionaliniu dailės muziejumi Gedimino pilies bokšte pristatys **originalų Gedimino laiško nuorašą**. Dokumentas yra saugomas Latvijos valstybiniame istorijos archyve Rygoje, todėl **galimybė jį išvysti Lietuvoje yra išskirtinai reta**. Kartu su eksponuojamu laišku veiks paroda, kuri interaktyviai pristatys šių laiškų reikšmę ir svarbą. Kiekvienas lankytojas turės galimybę parašyti ir savo, šiandieninio vilniečio, laišką ateities Vilniui bei vilniečiams ir įmesti jį į laiko kapsulę.

<https://Inm.lt/renginiai/paroda-gedimino-laiskai-tada-ir-dabar/>

Edukacija „Kelionė laiku nuo Gedimino laiškų“

Kviečiame istorinėje vietoje – Gedimino pilies bokšte esančioje interaktyvioje salėje „pakeliauti laiku“ – nuo XIV amžiaus, kai Vilnius buvo pirmą kartą paminėtas Gedimino laiškuose, iki mūsų dienų. Čia susipažinsite su Gedimino pilies ir miesto kūrimosi istorija, pristatysime kunigaikščio Gedimino laiškus. Praktinė užsiėmimo dalis – kūrybinė užduotis, kur galėsite pasirinkti jums labiausiai patinkančią veiklą: sukurti ir parašyti laišką, palinkėjimą Vilniui, filmuoti, vaidinti, dainuoti ar šokti.

<https://Inm.lt/edukacija/kelione-laiku-nuo-gedimino-laisku/>

Vilniaus gynybinės sienos bastėja

Bokšto g. 20

Archeologinių radinių paroda „Po šimts pypkių! Vilniečių pypkės XVII–XIX amžiuose“

(mokytojams)

Tai pirmą kartą Lietuvoje tokio pobūdžio paroda, kurioje surinktos molinės pypkės atskleidžia vilniečių tabako rūkymo įpročius ir jų dinamiką daugiau nei dviejų šimtų metų laikotarpiu. Lankytojai išvys molines pypkes, į Vilnių patekusias iš įvairių Europos pypkių dirbtuvių nuo Amsterdamo iki Stambulo, taip pat – vietines, savų meistrų gamybos. Parodą papildys autentiškos jų gamybos priemonės, su Vilniaus rūkaliais siejama ikonografija ir kiti eksponatai.

<https://lnm.lt/renginiai/archeologiniu-radiniu-paroda-po-simts-pypkiu/>

Edukacija „Ką pasakoja Vilniaus gynybinės sienos bastėja?“

Susitikę bastėjoje nagrinėsime tokias temas, kaip Vilniaus praeitis, gynyba, ginkluotės istorija nuo titnaginių iki parakinių ginklų atsiradimo, Vilniaus bastėjos paslaptis ir pastato išskirtinumas. Ugdydamiesi komandinio darbo kompetenciją mokysimės atskleisti praeitį, nagrinėti pačius įvairiausių istorinius šaltinius ir mus supantį pasaulį.

<https://lnm.lt/edukacija/ka-pasakoja-vilniaus-gynybines-sienos-basteja/>

Buvusi areštinė

T. Kosciuškos g. 1

Paroda „Pažadinti: Gedimino kalne rastų sukilėlių istorija“

(virtualus turas)

Virtualioje parodoje lankytojas pats renkasi, koku keliu eiti ir į kurią kamerą užėiti. Kamerose ar pakeliui į jas esantys interaktyvūs taškai su vaizdine, tekstine, garsine informacija pasakoja apie svarbiausius parodos eksponatus ir padeda atkurti asmenines 1863–1864 m. sukilėlių istorijas. Didelę dalį neeilinėje aplinkoje eksponuotos parodos eksponatų sudaro archeologinių tyrimų medžiaga, sukilimą iliustruojantys dokumentai, fotografijos bei asmeniniai sukilimo dalyvių daiktai, tarp kurių – vestuvinis Zigmanto Sierakausko žiedas ir unikalus vieno iš sukilėlių – Eduardo Čaplinskio – kalkėse išlikęs veido atspaudas. Virtualios parodos dalimi tapo ir du filmai, kuriuos lankytojai galėjo matyti parodoje.

<https://lnm.lt/virtualus-muziejus/pazadinti-gedimino-kalne-rastu-sukileliu-istorija/>

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Paroda „Barbora etc.“

(katedros varpinėje - Katedros a. 1)

Parodoje (iki gegužės mėn.) lankytojams suteikiama galimybė iš naujo atrasti itin populiarią istorijos figūrą, į ją pažvelgti ne per gerai žinomą meilės istorijos su Žygimantu Augustu pasakojimą, bet

pasitelkus žaidimo formą per lytėjimą ir uoslę pažinti įvairius pačios Barboros asmenybės, jos kasdienio gyvenimo aspektus – nuo sveikatos, mitybos iki garderobo, raštingumo ir geografijos.

<https://bpmuziejus.lt/news/815/29/Barbora-etc.html>

Edukacija „Dangaus miestas“

Senojo Vilniaus gyvenimas neatsiejamas nuo vienuoliškos kultūros. Vienuolynuose žmonės rasdavo prieglobstį nuo negandų, čia būdavo auklėjamos ir mokomos kilmingų bei paprastų giminių atžalos. Vienuoliai perrašinėdavo knygas, klausydavo išpažinčių, mokydavo, patardavo dvasiniais reikalais. Iš vienuolynų po miestą plito mokslo atradimai, įvairūs patobulinimai, kulinariniai receptai ir medicininės žinios. Susipažinsime su Vilniaus vienuolijų istorija muziejaus ekspozicijoje, praktinėje dalyje oforto technika kursime architektūros ansamblių kompozicijas.

<https://bpmuziejus.lt/educaciniai-uzsiemimai-baznytinio-paveldo-muziejuje.html>

Edukacija „Rask lobį!“ (7-12 kl. mokiniams) / „Lobio žemėlapis“ (1-6 kl. mokiniams)

Vilniaus katedros lobyno vertybės ne kartą degė gaisruose, į slaptavietes įsilauždavo vagys, katedrą niokojo ir brangenybių ieškojo priešai. Išgirdę katedros lobyno istoriją, praktinėje dalyje su 7-12 moksleiviais ieškosime paslėpto lobio, o 1-6 kl. moksleiviai patys kurs senovinį lobio žemėlapi.

https://bpmuziejus.lt/index.php?mact=News,m25ef5,default,1&m25ef5number=5&m25ef5summarytemplate=parodos&m25ef5category=Edukacija_muziejuje&m25ef5pagenumber=2&m25ef5returnid=168&page=168

Orientacinis žaidimas „Dingęs miestas“

Nuo pat viduramžių Vilniuje kūrėsi vienuoliai ir vienuolės, čia atvykę mokyti, šviesti ir padėti. Vienuolynai tapo kultūros ir mokslo centrais, galėjusiais pasigirti didžiausiomis bibliotekomis, čia buvo auklėjamos kilmingų giminių atžalos, kuriami sakralinio meno dirbiniai. Šalia vienuolynų iškilusios gotikinės, barokinės, renesansinės bažnyčios papuošė miestą ir iki šių dienų išlieka įstabiausiu jo peizažo atributu. Susipažinę su Vilniaus vienuolijų istorija muziejaus ekspozicijoje, pasiskirstę komandomis leisimės į orientacinį žaidimą su išmaniaisiais telefonais.

<https://bpmuziejus.lt/educaciniai-uzsiemimai-baznytinio-paveldo-muziejuje.html>

Edukacija „Kultūros epochų kaita Vilniaus senamiestyje“

Kviečiame dalyvauti žaidime Vilniaus senamiestyje. Gotika, renesansas, barokas, klasicizmas – skirtingos epochos ir skirtingas grožio supratimas. Tai puiki proga aplankyti žymius Vilniaus architektūros paminklus, pademonstruoti savo išmanymą, istorines žinias ir laimėti prizų! Tikslinė grupė: 9–12 klasių mokiniai.

Visos muziejaus organizuojamos edukacinės ekskursijos ir programos moksleiviams:

- Vilniaus arkikatedros požemiuose - <https://bpmuziejus.lt/educaciniai-uzsiemimai-pozemiuose.html>
- Vilniaus arkikatedros varpinėje - <https://bpmuziejus.lt/educaciniai-uzsiemimai-varpineje-2.html>

- *Bažnytinio paveldo muziejuje* (Šv. Mykolo g. 9) - <https://bpmuziejus.lt/educaciniai-uzsiemimai-baznytinio-paveldo-muziejuje.html>

Teminių muziejaus ekskursijų galimybės:

- Vilniaus auksakalių cechas
- Vilniaus katedros istorija ir lobynas
- Šv. arkangelo Mykolo bažnyčia ir bernardinių vienuolynas
- Taikomoji dailė senosiose Vilniaus bažnyčiose
- Sapiegų šeimos istorija
- Radvilų šeimos istorija
- Vilniaus vienuolynų ir vienuolių istorija
- Šv. Kazimieras - Vilniaus globėjas
- Vilniaus senamiesčio architektūros kaita
- Renesanso epocha Vilniuje
- Gynybiniai bokštai ir pilies, miesto sienų statyba

<https://bpmuziejus.lt/Temines-ekskursijos.html>

Vilniaus muziejus

Vokiečių g. 6

Paroda „Vilkas, bokštas ir bažnyčia. Vilniaus suvenyrai.“

(atvira lankytojams: 2023 01 27–2023 07 02)

Parodoje pristatome suvenyrus, kurie draugams, kolegoms, kviestiems ir nekviestiems miesto svečiams primena ar turėjo priminti Vilnių. Paroda apima ilgą laikotarpį – nuo XVIII amžiaus vidurio iki šių dienų. Joje rimti, kurioziški, dailūs ir bjaurūs daiktai pasakoja įdomias istorijas ne tik apie Vilnių, bet ir apie mus.

<https://vilniausmuziejus.lt/vilniaus-suvenyrai/>

Edukacija „Įdomybių kabinetas“

Šio užsiėmimo metu mokysimės į muziejų pažvelgti kaip į atvirą, kintančią erdvę, ugdysime smalsumą ir kūrybingumą. Dirbtuvių metu naudodamiesi pateiktomis priemonėmis moksleiviai kurs savo klasės Vilniaus įdomybių kabinetą, kurį po užsiėmimo parsineš į mokyklą.

Tikslinė grupė: nuo 7 metų.

<https://vilniausmuziejus.lt/idomybiu-kabinetas/>

Vilniaus rotušė

Didžioji g. 31

Ekskursija po Vilniaus rotušę ir jos požemius

Ekskursijos metu sužinosite: ką veikė magistratas, kur dingo Rotušės bokštas, kokia buvo Rotušės paskirtis viduramžiais, caro laikais, tarpukariu. Pamatysite, kur buvo įrengti posėdžių kambariai,

teismo salės, pirklių bendruomenės kambarys, raštinė, archyvas. Požemiuose galėsite išvysti ir simbolinę 100 vilkų fotografijų ekspoziciją bei susipažinti su prof. Liberto Klimkos parengtais tekštais apie vilką lietuvių tautosakoje ir mitologijoje.

<https://www.vilniausrotuse.lt/lt/ekskursijos>

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai Katedros a. 4

Paroda „Senajo sidabro spindesys privačiose vilniečių kolekcijose“

Parodoje (iki vasario 19 d.) eksponuojamos sidabro vertybės, kurias savo kolekcijose sukaupe Vilniaus kolekcininkai. Pirmojoje parodos dalyje pristatomi ankstyviausi dirbiniai, sukurti Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVII ir XVIII amžiais. Antrojoje, didžiausioje, parodos dalyje eksponuojami XVIII–XIX a. Vilniuje dirbusių auksakalių dirbiniai. Kolekcininkų dėka pavyko į vieną vietą surinkti žymių Vilniaus auksakalių darbus ir tokiu būdu parodyti jų darbų retrospektyvą.

<https://www.valdovurumai.lt/lankytojams/parodos/senajo-sidabro-spindesys-privaciose-vilnieciu-kolekcijose>

Muziejaus edukaciniai užsiėmimai rengiami mokinių grupėms:

<https://www.valdovurumai.lt/lankytojams/edukacija/uzsiemimai>

KITOS NAUDINGOS NUORODOS

1. Laidos „Pasivaikščiojimai per epochas“ įrašai.

Vilniaus turizmo ir verslo plėtros agentūros „Go Vilnius“ projekto „7 kelionės kryptimi – Vilnius 700“ įrašai, atskleidžiantys vis kitą Lietuvos sostinei svarbų laikotarpį.

<https://www.lrt.lt/mediateka/video/pasivaiksciojimas-per-epochas>

2. Sostinės pažinimo projektas „Neakivaizdinis Vilnius“.

Pateikiamos alternatyvios miesto patirtys: maršrutai, studijos, renginiai, straipsniai.

<https://neakivaizdinisvilnius.lt/>

3. Parodos „Lietuvos valdovo žodis pasauliui: atveriamė mūsų žemę ir valdas kiekvienam geros valios žmogui“ katalogas.

1323 m. Sausio 25 d. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino laiškas, istorikų įžvalgos apie valdovą, pirmieji Gedimino laiškų skaitymų tekstai ir komentarai.

<https://www.lndm.lt/wp-content/uploads/2018/01/Gedimino-laiskai-Galutinis-visas.pdf>

4. Gedimino laiškai.

Gedimino popiežiui Jonui XXII laiškas, Jono XXII laiškas Gediminui, Gedimino laiškas visiems krikščionims, trijų Gedimino 1323.V.26 laiškų nuorašas, Vilniuje apsilankusių popiežiaus legatų pasiuntinių pranešimas savo ponams.

http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/literatura/LC00/Gedimino_lai%C5%A1kai.LC0600.pdf

5. Laidos „Būtovės slėpiniai“ įrašai.

- Ko verkė Gediminas.

Polemizuojantys pašnekovai istorikai A. Bumblauskas ir E. Gudavičius nagrinėja Lietuvos kunigaikščio Gedimino - žmogaus ir valdovo - dramą, įtvirtinant Lietuvą Vakarų Europoje. Scenarijaus autorius A. Žostautas, režisierius A. Galinis.

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/4099/butoves-slepiniai-ko-verke-gediminas>

- Gedimino sapnas.

Laida apie Vilniaus miesto įkūrimą XIV amžiuje, sąlygas, reikalingas europiniam miestui atsirasti ir miesto bendruomenei formuotis. Apie urbanistinį lūžį - plytų gamybos industriją, amatų suklestėjimą. Apie Mindaugo laikų Vilniaus papilės gyvenvietę ir naujas LDK Gedimino galimybes. Apie Lietuvos mūrines pilis, senesnę už Vilnių archeologų atkastą Kernavės miestą, seniausią plytinį pastatą Senosiuose Trakuose. Apie „medinę civilizaciją.“

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/11545/butoves-slepiniai-gedimino-sapnas>

6. Laidų ciklo „Daiktų istorijos“ įrašai.

- Bado mirties priežastimi neįvardydavo: tūkstančius gyvybių nusinešusi Vilniaus tragedija, kurią vokiečiai bandė nuslėpti.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000247861/bado-mirties-priezastimi-neivardydavo-tukstancius-gyvybiu-nusinesusi-vilniaus-tragedija-kuria-vokieciai-bande-nuslepti> [0:00 - 18:11]
- Vienintelis unitų šventasis – šv. Juozapas Kuncevičius: vilnietis, savo gyvybę paaukojęs dėl bažnyčios vienybės.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000241725/vienintelis-unitu-sventasis-sv-juozapas-kuncevicius-vilnietis-savo-gyvybe-paaukojes-del-baznycios-vienybes> [0:00 - 18:10]
- „Vilnius buvo laikinoji Prancūzijos sostinė“: kodėl vilniečiai nepasitiko Napoleono su gėlėmis?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000232652/vilnius-buvo-laikinoji-prancuzijos-sostine-kodel-vilnieciai-nepasitiko-napoleono-su-gelemis> [34:42 - 51:25]
- Bunkeriai ir slėptuvės Vilniuje: apleistos arba į naktines pasilinksminimo vietas virtusios patalpos.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000206263/bunkeriai-ir-sleptuves-vilniuje-apeistos-arba-i-naktines-pasilinksminimo-vietas-virtusios-patalpos> [17:12 - 34:18]
- Architektas A. Kaušpėdas apie dabartinę Gedimino pilį: gyvename nesusipratime ir vaidiname tai autentika. Pilies rekonstrukcijos idėja.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000188262/daiktu-istorijos-drugiu-reiksme-planetai-vengru-pedsakai-lietuvoje-ir-aukstutines-vilniaus-pilies-rekonstrukcijos-ideja> [34:37 - 51:10]
- Istoriniai simboliai: Šv. Kristoforas ir jo tapimas Vilniaus globėju.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000184187/istoriniai-simboliai-sv-kristoforas-ir-jo-tapimas-vilniaus-globeju> [17:37 - 35:03]

- Turgūs, mugės ir jomarkai: kur Vilniuje buvo galima nusipirkti arklių?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000182905/turgus-muges-ir-jomarkai-kur-vilniuje-buvo-galima-nusipirkti-arkli> [0:38 - 17:27]

- Vaizdu įprasminti pasakojimai: Vilniaus sieninė tapyba atskleidžia nežinomus istorijos vingius.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000180978/vaizdu-iprasminti-pasakojimai-vilniaus-sienine-tapyba-atskleidzia-nezinomus-istorijos-vingius> [34:13 - 50:46]

- Legendiniai Vilniaus Sporto rūmai.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000173291/legendiniai-vilniaus-sporto-rumai-nuo-sermenu-iki-alos-pugaciovos-koncertu> [0:00 - 17:19]

- Vilniaus kolonija ir miestas-sodas: apie tai, kodėl Pavilniui pasisekė labiau nei Aukštiesiems Paneriams.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000150448/vilniaus-kolonija-ir-miestas-sodas-apie-tai-kodel-pavilniui-pasiseke-labiau-nei-aukstiesiems-paneriams> [23:43 - 34:22]

- Noliečiamas muzikos instrumentas, išgarsinęs Vilniuje gimusią Clarą Rockmore – teremino istorija.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000122998/nolieciamas-muzikos-instrumentas-iscarsines-vilniuje-gimusia-clara-rockmore-teremino-istorija> [34:26 - 51:21]

- Tiksėjo it šveicariški laikrodžiai: kaip į prieškario Vilnių atkeliavo modernūs „Saurer“ autobusai?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000095021/tiksejo-it-sveicariski-laikrodziai-kaip-i-prieskario-vilniu-atkeliavo-modernus-saurer-autobusai>

- Vilnijos poetas. Vladislovas Kondratavičius - Sirokomlė.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000088450/daiktu-istorijos-grozio-proceduros-sovietmeciu-vilnijos-poetas-ir-stereofotografija> [18:05 - 32:40]

- Atrastas sovietmečiu ir apsaugotas nuo išvežimo: Vilniaus katedros lobyno istorija.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000088081/atrastas-sovietmeciu-ir-apsaugotas-nuo-isvezimo-vilniaus-katedros-lobyno-istorija> [16:40 - 32:00]

- Ekskursija Vilniaus rotušės požemiais.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000085090/isparduota-ekskursija-vilniaus-rotuses-pozemiais-ir-kvapa-gniauzianciu-paslapciu-lukstenimas> [0:44 - 17:57]

- Lietuviai lenkiškame Vilniuje: kam tautiečiams buvo reikalingas Vilniaus pasas?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000080366/lietuviai-lenkiskame-vilniuje-kam-tautieciams-buvo-reikalingas-vilniaus-pasas> [16:33 - 34:40]

- Istorija apie Lazdynų mikrorajoną.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000078287/daiktu-istorijos-vilnietis-oficialiai-valdes-andora-kas-tas-borisas-skosyrevas> [0:34 - 17:10]

- Vilnietis, oficialiai valdęs Andorą: kas tas Borisas Skosyrevas?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000078287/daiktu-istorijos-vilnietis-oficialiai-valdes-andora-kas-tas-borisas-skosyrevas> [34:02 - 50:29]

- 7. Laidų ciklo „Istorijos detektyvai“ įrašai.**
- Kaip XIX a. Vilniuje atsirado papūgos.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000232803/istorijos-detektyvai-kaip-xix-a-vilniuje-atsirado-papugos-ir-patiekalai-lietuvoje-gaminti-pries-3-tukst-metu> [42:15 - 47:45]
- Paminklo Šv. Kristoforui Vilniuje mįslė.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000211352/istorijos-detektyvai-pilietinio-pasipriesinimo-istorija-kybartuose-ir-skulptura-sv-kristoforui-vilniuje> [20:26 - 27:05]
- Basanavičiaus gatvės Vilniuje istorija.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000202777/istorijos-detektyvai-basanaviciaus-gatves-vilniuje-istorija-ir-vu-studentu-viktorina> [21:58 - 34:20]
- Šmaikštus vokiečių kareivio atvirlaiškis, atskleidęs rimtas vilniečių problemas.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000189564/istorijos-detektyvai-smaikstus-vokieciu-kareivio-atvirlaiskis-atkleides-rimtas-vilnieciu-problemas> [1:10 - 15:13]
- Vilhelmo II vizitas Vilniuje.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000184122/istorijos-detektyvai-viktorina-vu-studentams-vilhelmo-ii-vizitas-vilniuje-ir-proteviu-papročiai> [20:05 - 33:06]
- Matavimo vieneto metro sąsajos su Vilniumi.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000152922/istorijos-detektyvai-matavimo-vieneto-metro-sasajos-su-vilniumi-rumai-jiezne-ir-ilgai-neiminta-chodkeviaus-misle> [2:52 - 11:54]
- Kaip vilniečiai sutiko Gegužės 3-osios Konstituciją?
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000149642/istorijos-detektyvai-kaip-vilniečiai-sutiko-geguzes-3-osios-konstitucija> [14:55 - 28:45]
- Mumijų Vilniuje mįslė.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000143699/istorijos-detektyvai-mumiju-vilniuje-misle-kazimierio-jogailaicio-istorija-ir-potvyniai-tarpukario-kaune> [2:48 - 4:35 ir 38:04 - 40:12]
- Vilniuje vos nežuvęs Aleksandras I.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000131194/istorijos-detektyvai-goethes-ryšiai-su-lietuva-vilniuje-vos-nezuves-aleksandras-ir-skrydziai-i-lietuvos-kurortus> [25:35 - 30:48]
- Pirmoji Napoleono diena Vilniuje: apjojęs miestą, prisėdo pokalbiui su miestiečiais.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000123348/pirmoji-napoleono-diena-vilniuje-apjoces-miesta-prisedo-pokalbiui-su-miestiečiais> [2:04 - 13:20]
- Lietuvos dvikova dėl Vilniaus: apgynė garbę ir parodė tvirtą siekį susigrąžinti sostinę.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000121331/lietuvio-dvikova-del-vilniaus-apgyne-garbe-ir-parode-tvirta-sieki-susigrąžinti-sostine> [2:18 - 9:14]

- Anksčiau Vilniuje veikė daugiau nei šimtas sinagogų, dabar – tik viena.
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000064888/anksčiau-vilniuje-veike-daugiau-nei-simtas-sinagogu-dabar-tik-viena> [37:30 - 44:39]

8. Vilniaus Universiteto parengta informacija.

Vilniaus istorijos, animacija, virtualios realybės istorijos, LDK Metrika, Vilniaus žemėlapiai, įvykių laiko juosta, valdovų biogramos.

<https://ldkistorija.lt/>

9. Viešosios įstaigos „Gatvės gyvos“ siūloma veikla.

Ekskursijas netradiciniais maršrutais, suteikiančiais galimybę pažinti miesto rajonus ir kitas erdves už įprasto turistinio tako ribų, edukacijos, orientaciniai ir patirčių žaidimai.

<https://www.gatvesgyvos.lt/>

10. 2023 m. sausio mėnesio 700-ojo jubiliejaus programa

Sausio 25 dienos renginiai Vilniuje.

<https://www.700vilnius.lt/jubiliejaus-programa/jubiliejiniai-sausio-menesio-renginiai/>

11. Vilnius 700 jubiliejaus iniciatyvos.

Vilniaus miesto ugdymo įstaigų, bendruomenių, Jaunimo, neformaliojo švietimo centrų, kitų organizacijų jubiliejaus iniciatyvos.

<https://www.700vilnius.lt/jubiliejaus-programa/iniciatyvos/>

Atmintinę parengė
Vilniaus miesto istorijos ir
pilietiškumo pagrindų mokytojų
metodinio būrelio nariai:

Audronė Janavičienė
Milda Brukštuvienė
Rūta Ramoškaitė-Stongvilienė
Mindaugas Olbutas